



Islam ruše neznalice

Pravi učenjak i učenik se – pored čvrstog i sigurnog znanja – prepoznaju po izgledu, govoru, hodaњу i svim ostalim pokretima, a svjetlo znanja i bogobožnosti izbija iz njihovih lica: "... a onaj kome Allah ne da svjetlo, neće svjetla ni imati" (prijevod značenja En-Nur, 40). Abdullah b. Mes'ud, radijallahu anhu, rekao je: "Onaj ko uči Kur'an prepoznaje se: po neprospavanim noćima dok drugi spavaju, po danima provedenim u učenju dok se drugi svakojako zabavljaju, po plaču dok se drugi smiju, po pobožnosti dok drugi lumpuju, po šutnji dok drugi o svemu i svačemu razglabaju, po skrušenosti dok se drugi prave važni i po sjeti i tuzi dok se drugi vesele." (Ebu Ubejd Kasim b. Sellam, *Fada'ilul-Kur'an*, str. 113)

Zahvala pripada Allahu, azze ve dželle, i neka je salavat i selam na Allahovog Poslanika, njegovu časnu porodicu i sve plemenite ashabe. Abdullah b. Amr, radijallahu anhuma, prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "*Doista, Allah neće uzeti znanje od ljudi tako što će ga uzdignuti od njih, nego će uzeti znanje uzimajući učene ljude, sve dok ne ostane učenjaka. Tada će ljudi za predvodnike uzeti neznalice koji će biti pitani, pa će odgovarati, bez znanja, i otići tako u zabludu odvođeci i druge sa sobom.*" (Bilježe ga Buhari, 100, i Muslim, 2673)

Razmislite, dragi brate i cijenjena sestro, malo o ovom plemenitom hadisu. On jasno ukazuje na činjenicu da nevolje i nedaće nikada ljudima nisu dolazile od strane njihove uleme. Nevolje nastupaju nakon smrti učenjaka kada izdavanje fetvi preuzmu oni koji nisu dorasli tom stepenu (makar se i pripisivali učenicima, onima koji traže znanje i sl.), kada predavanja počnu držati samoumišljene neznalice, vjerske članke pisati novinari, hutbe držati dobri govornici (makar bili i najveće neznalice), o vjeri polemizirati licemjeri itd. Emanet nikada neće pronevjeriti onaj koji je povjerljiv, ali kada se povjerenje ukaže nepovjerljivom, tada je za očekivati da će pronevjeriti povjereni emanet. Isto tako, nijedan istinski učenjak neće u vjeru uvesti novotarije, ali kada govor o vjeri preuzme onaj ko nema znanja (džahil), takav je i sam skrenuo sa Pravog puta i druge u zabludu odveo.

Imam Malik b. Enes, rahimehullah, jednog je dana vidio svog učitelja, poznatog učenjaka, imama Rebi'a er-Re'ja, rahimehullah, kako plače žestokim plačem. Kada ga je upitao: "Da te nije zadesila kakva nedaća?", rekao je: "Ne, nego je o vjeri upitan onaj koji nema znanja!" (Imam Et-Tartuši, *El-Havadisu vel-bid'a*, str. 77) Potvrdu za to nalazimo u riječima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "*Kada se stvar povjeri onome kome ne pripada – tada očekuj Sudnji dan.*" (Hadis je zabilježio Buhari, 59, od Ebu Hurejre, radijallahu anhu)

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "*Prije nastupa Sudnjeg dana predstoje godine obmana. U tim godinama lažov će se smatrati iskrenim, iskreni će se tjerati u laž, povjerljiv će se smatrati izdajicom, povjerenje će biti ukazano onome ko će ga pronevjeriti, i tada će progovoriti ruvejbide.*" Kada su ga upitali: "A ko su ruvejbide, o Allahov Poslaniče?", odgovori je: "*To je čovjek glupak, bezumnik, koji govori o onome što se tiče svih ljudi!*" Predaju su zabilježili Ibn Madže (4036), Ahmed (7912), Hakim (8439) i drugi i hadis je

dobar ili vjerodostojan – kao što su smatrali Hakim, Zehebi, Ibn Hadžer, Albani i drugi – radi mnoštva puteva i drugih predaja koje ga podupiru, iako u lancu prenosilaca postoje određene slabosti.

Ebu Umejje el-Džumehi, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “*Od predznaka Sudnjeg dana je da se znanje traži kod malih.*” Bilježe ga Ibnul-Mubarek u *Zuhdu* (61) i Taberani u *El-Kebiru* (22/361) i hadis je dobar – radi drugih predaja koje ga podupiru – a Allah najbolje zna. (Vidjeti: *Silsiletus-sahiha*, 2/194)

Prenosi se od Omera b. El-Hattaba, radijallahu anhu, da je rekao: “Spoznao sam u čemu je propast za ljude: kada fikh (razumijevanje vjere) dođe od strane malih, a ne prihvati se od velikih. A ako dođe od strane velikih, pa ih u tome slijede mali, onda su svi od upućenih.” (Ibn Abdul-Berr, *Džamiu bejanil-ilmu ve fadlihi*, 1/158) Abdullah b. Mes’ud, radijallahu anhu, rekao je: “Ljudi će neprestano biti u dobru sve dok znanje budu uzimali od velikih među njima. Ali kada ga počnu uzimati od malih i najgorih – bit će upropašteni.” (Taberani, *Mu’džemul-kebir*, 9/114)

Pod “malim” se misli na one koji nemaju znanja, ne gledajući na njihove godine, jer među ashabima Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bilo je mladića koji su bili učenjaci – kao Ibn Abbas i Muaz b. Džebel, na čije su se znanje oslanjali najvredniji ashabi poput Omera, radijallahu anhu. Ako se tom njihovom neznanju pridoda i mladost, onda je to tama nad tamom i zabluda nad zabludom, da nas Allah, dželle šanuhu, sačuva. (Vidjeti: *Džami’u bejanil-ilmu ve fadlihi*, 1/499-500; *El-Havadisu vel-bid’au*, str. 80)

Veliki imam i hafiz hadisa Sufjan es-Sevri, rahimehullah, kada bi vidio običan narod (tj. one koji nisu dorasli znanju) kako zapisuju znanje i predaje, njegovo lice bi se promijenilo. El-Firjabi, jedan od njegovih učenika, jednom prilikom ga je priupitao: “O Ebu Abdullah! Primijetio sam da ti je mnogo teško kada vidiš ovaj obični narod kako zapisuje znanje?”, na što je Sufjan rekao: “Ovo znanje je bilo kod Arapa i kod najplemenitijih ljudi, pa kada ih napusti i pređe kod ovih – tj. kod nekulturnih, neodgojenih, bezumnika, onih koji su na dnu – vjera će se radi toga izmijeniti.” (*El-Havadisu vel-bid’au*, str. 80-81)

Zato, dragi brate i cijenjena sestro, znanje uzimajte sa njegovog izvora, od učenjaka poznatih po iskrenim riječima i ispravnim djelima, koji su preselili na uputi ili su u poznim godinama pa je njihovo znanje staloženo i sigurno. Ako niste u stanju – a zasigurno većina nas nije – da znanje uzimate iz poznatih izvora i kapitalnih djela, koja su napisali učenjaci kojima je ummet posvjedočio da su bili na uputi i znanju, onda, barem, nemojte dopustiti da propustite (usvojiti) znanje učenjaka koji su slijedili uputu prvih i odabranih generacija u našem vremenu, poput Muhammeda b. Ibrahima Alu-Šejha, Abdur-Rahmana es-Sa’dija, Hammada el-Ensarija, Muhammeda Emina eš-Šenkitija, Abdul-Aziza b. Baza, Ibn Usejmina, Albanija, Bekra Ebu Zejda, Ibn Džibrina i dr., neka im se Uzvišeni smiluje i nagradi ih Džennetom.

Zatim, znajte da je vaša vjera nešto najdragocjenije što posjedujete, pa nemojte dopustiti da vam o vjeri pametuju, propise tumače i fetve izdaju oni koji nisu tome dorasli. To su samoumišljene neznalice i “falsifikati”, pa ih se pripazite. Kao što se istina lahko raspoznaje od zablude, isto tako je lahko raspoznati i nezalicu od učenog, pa makar nezalica posjedovao titule, diplome, svjedočanstva i sl. Imam Ibn Hazm el-Endelusi, rahimehullah, rekao je: “Nema veće štete za znanje i njegove nosioce od onih koji su se među njih uvukli a nisu od njih. Oni su neznalice, a misle da nešto znaju, i čine nered, a misle da popravljaju situaciju.” (*El-Ahlak ves-sijer*, str. 67).

Nije učenjak svako ko krene putem traženja znanja, pa čak ni učenik (talibul-ilm), jer se nijeti (namjere) razlikuju. Neko je od njih iskren, a neko nije, neko je studirao na određenom fakultetu radi diplome ili ugleda i položaja, a drugi radi znanja i kako bi se približio Uzvišenom Allahu, azze ve

dželle. Također, ne treba se ugledati na svakog za koga se kaže da je učen, jer neko od njih je na Pravom putu a neko nije, neko se čvrsto drži vjere i upute prvih i ispravnih generacija, dok drugi popuštaju, prilagođavaju se, dodvoravaju i sl. Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: “*Ko bude učio znanje – sa kojim se traži Allahovo, dželle šanuhu, lice – ne učeći ga osim da bi stekao neku dunjalučku korist, neće osjetiti miris Dženneta na Sudnjem danu.*” Hadis su zabilježili Ahmed (8457), Ebu Davud (3664), Ibn Madže (252) i drugi, i hadis je vjerodostojan, kao što kaže Hakim, rahimehullah, u *El-Mustedreku* (1/271). Jedan čovjek je pohvalio imama El-E’ameša, rahimehullah, zadivljen mnoštvom učenika koji su prisustvovali njegovim predavanjima, na što mu je El-E’ameš uzvratio: “Nemojte biti zadivljeni mnoštvom, jer, trećina njih će umrijeti prije nego što postanu učenjaci, druga trećina će otići za vladarom, a od treće trećine malo ko će se spasiti!” (Ibn Abdul-Berr, *Džamii bejanil-ilmi ve fadlihi*, 1/520) Muhammed b. Suhnun, rahimehullah, kaže: “Jedan od učenjaka imao je brata koji bi noću odlazio kod kadije i emira da im nazove selam, pa mu je poslao pismo u kojem je napisao: ‘... a zatim: Onaj ko te vidi po danu, Taj te vidi i po noći, i ovo je zadnje pismo koje ćeš primiti od mene!’” (Isti izvor)

Mnogi od onih koji studiraju ili su studirali šerijatske znanosti su iskreni i žude za Allahovim, azze ve dželle, plemenitim licem, ali je nedaća što nemaju znanja, jer pravo znanje zahtijeva mnogo truda, napora i odricanja, dok je do same diplome lahko doći, naročito u današnjem vremenu kada su mnogi postali profesori, magistri, doktori i sl. pred monitorima i preko interneta, ne povijajući svoja koljena pred ulemom i ne gubeći vid u izučavanju njihovih djela. Abdullah b. Mes’ud, radijallahu anhu, rekao je: “U kakvom stanju ćete biti kada se među ljudima rasprostrane i pojave novotarije pa na njihovim temeljima odraste omladina i poznu starost dožive starci (čijim sebebom) islam prihvate nearapi. Tada će čovjek postupati po sunnetu, a bit će mu rečeno da je to novotarija!” Njegovi učenici upitaše: “A kada će se to desiti, o Ebu Abdur-Rahmane?” Odgovori: “Kada bude puno predvodnika, a malo povjerenika, kada bude puno karija (učača, učenika...), ali malo fakiha (onih koji razumiju vjeru), kada se znanje bude učilo, ali ne radi vjere, i kada se dunjaluk bude tražio sa djelima ahireta!” Predaju su zabilježili Abdur-Rezzak (11/359), Darimi (185), Nu’ajm b. Hammad u *El-Fiten* (69), El-Lalekai (123) i drugi s vjerodostojnim lancem prenosilaca. Prenosi se da je Ibn Abbas, radijallahu anhum, rekao: “Da su oni koji nose znanje ukazali počast svome znanju i prihvatili ga onako kako mu dolikuje, zavolio bi ih Uzvišeni Allah i meleki i dobročinitelji, a i ljudi bi ih uvažavali i poštivali, ali oni su su znanjem tražili dunjaluk, pa ih je Allah zamrzio, a ljudi omalovažili.” (*Džamii bejanil-ilmi ve fadlihi*, 1/529)

Još veća nedaća, po islam i muslimane, su totalne neznanice koje se bave da’vetskim angažmanom, bilo da drže hutbe, pišu članke, tumače propise, izdaju fetve, uređuju web portale i časopise i sl. Eš-Ša’bi, rahimehullah, rekao je: “Neće nastupiti Sudnji dan sve dok se znanje ne bude smatralo neznanjem, a neznanje znanjem.” (*Musannef Ibn Ebi Šejbe*, 8/668). Hafiz Ibn Hadžer, rahimehullah, rekao je: “Kada čovjek govori o onome što mu nije struka dođe upravo sa ovim čudnim stavovima.” (Fethul-bari, 3/584)

Pravi učenjak i učenik se – pored čvrstog i sigurnog znanja – prepoznaju po izgledu, govoru, hodanju i svim ostalim pokretima, a svjetlo znanja i bogobožnosti izbija iz njihovih lica: “... a onaj kome Allah ne da svjetlo, neće svjetla ni imati” (prijevod značenja En-Nur, 40). Abdullah b. Mes’ud, radijallahu anhu, rekao je: “Onaj ko uči Kur’an prepozna se: po neprospavanim noćima dok drugi spavaju, po danima provedenim u učenju dok se drugi svakojako zabavljaju, po plaču dok se drugi smiju, po pobožnosti dok drugi lumpuju, po šutnji dok drugi o svemu i svačemu razglabaju, po skrušenosti dok se drugi prave važni i po sjeti i tuzi dok se drugi vesele.” (Ebu Ubejd Kasim b. Sellam, *Fada’ilul-Kur’an*, str. 113)

Uzvišeni, dželle šanuhu, odlikovao je učene nad neznanicama, oni nisu i nikada ne mogu biti isti: “**Reci: ‘Zar su isti oni koji znaju i koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku**

primaju!" (Prijevod značenja, Ez-Zumer, 9) Pored raznih izazova i napada kojima su muslimani iskušani od strane nevjernika, mušrika, ateista, licemjera i novotara, također smo ovim neznalicama koje govore o vjeri i u ime vjere, praveći tako pometnju u redovima onih koji vjeruju i rade dobra djela. Imam Katade es-Sedusi, rahimehullah, rekao je: "Ko bude govorio prije vremena bit će i osramoćen prije vremena." (*El-Džami'u li ahlakir-ravi*, 1/322). Gazali, rahimehullah, rekao je: "Kada bi ušutio onaj ko ne zna, nestalo bi razilaženja." (Vidjeti: *Et-Te'alum*, str. 3)

Na kraju, dragi brate i cijenjena sestro, razmislite o veoma poučnim riječima Halila b. Ahmeda, rahimehullah, koji je rekao: "Četiri su vrste ljudi: čovjek koji zna, i zna da zna - to je učenjak i njega slijedite i pitajte; čovjek koji ne zna, i zna da ne zna - to je neznalica pa ga podučite; čovjek koji zna, a ne zna da zna - to je razuman čovjek pa ga napomenite; i čovjek koji ne zna, i ne zna da ne zna - to je budala pa ga se klonite." (*Džami'u bejanil-ilmu ve fadlihi*, 2/31) A u poznatoj poslovice se kaže: "Pametnom čovjeku i išaret je dovoljan!" Allah, azze ve dželle, najbolje zna.

Izvor: el-asr.com